

SLOVENSKI NAROD.

Staja vsak dan, izveniši; onedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemanje avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za štijake velja nižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemanje za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od štiritopne petič-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se uravnotežijo zankirani. — Rekopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovojno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 1. junija. Vladna „Agence Russe“ poroča: Kongres bode mir podpisal in bode one naredbe storil, ki so potrebne za njegovo izvršitev. Konferenca evropskih poslanikov v Carigradu bode vodila dela lokalnih komisij.

London 1. junija. Listi poročajo: Z začetkom prihodnjega tedna bodo razgovarjanja zaradi kongresa gotova, ker so le še neke formalne drobnosti rešiti.

Volilni shod v Žavci.

Iz Celja 28. maja [Izv. dop.]

(Konec.)

Dr. Vošnjak poprime potem besedo in poroča v obširnem, 1½ uro trajajočem govoru o delovanju v državnem zboru, in sploh v celem notranjem in vnanjem avstrijske politiki. Govornik se ozira na zgodovino zadnjih deset let od 1867. l., ko je privandran tujec baron Beust ustvarjal dualizem, ter izročil Slovane nemško-liberalnej in ogerske hegomoniji in s tem zakrivil vedno rastoče homatije, nemir in prepir, propad v gospodarstvenem oziru, hiranje in slabost celega cesarstva. Večina v državnem in v deželni zborih je umetna, ker se ne naslanja na večino ljudstva, tedaj vse stori sedanji vladi na ljubo, ker ve, da s to vlado tudi ona pade. Volilni redi so vseskozi krivični in bi se morali pred vsem popravljati. Zakaj ima pri volitvah eden veliki posestnik ali graščak, da le 100 gld. davka plača, toliko pravice, kakor 5 do 6 tisoč kmetov, ki morda 100.000 gld. in še več davka plačujejo. Na Štajerskem voli 220 velikih posestnikov 4 poslance v državni zbor, tedaj pride na 55 volilcev eden poslanec, mej

tem ko celjski volilni okraj šteje nad 100 000 kmetov, ki samo le enega poslance volijo. Tudi mesta imajo večje volilne pravice, nego kmetje. Vsled tega je v državnem zboru le ena tretjina kmetov, namesto da bi najmanj dve tretjini svojih poslancev imeli. Še posebno okrajšani pa so Slovani, in da si so v večini v državi, vendar po sedanjem volilnem redu nikoli ne morejo priti do večine v državnem zboru.

Nemško-liberalna stranka, katera uže toliko let vlada, dobro čuti, da nema naravne podloge; ker pa si hoče ohraniti svoje gospodstvo, raji pušča v najmenitnejših vprašanjih Magjarom na ljubo, samo da še dalje sme vladati.

Govornik se obrne do avstro-ogerske nagodbe, katera se ima spet na deset let skleniti in tako nadaljevati vse sedanje krivice, pa nam naložiti še večja bremena, nego smo jih dozdaj prenašali. Leta 1867 je bilo skleneno, da plača za skupne stroške, to je za armado in marino, avstrijska polovica 70%, ogerska pa le 30%, tedaj, če skupni stroški znašajo 120 milj. gld., plačamo mi 84 milj. gld., Ogrji pa 36 milijonov. Dokazano je, da ta razmera nij pravična, pa bo le za naprej ostala. Tudi nacionalna banka se bode na pol Ogrmom izročila, ki z vsem tem še niso zadovoljni, ampak še razne predpavice pri colu zahtevajo, tako da po novejši nagodbi bi spet za kacic 4 do 5 milj. gld. mi morali več plačati. In vse to, da se še dalje na krmilu obdrži nemško-liberalna stranka, in da smo še dalje Slovani v Avstriji na steno pritiskani.

Isto neplodno in nesrečno roko ima nemško-liberalna stranka v vseh notranjih vprašanjih. Uže štiri leta gre posvetovaje o reformi direktnih davkih, pa teško da se v tem dr-

žavnem zboru dožene, in če se, gotovo ne na olajšanje gruntnega in hišnega posestnika. Uredovanje novega personalnega prihodninskega davka je dobra misel, a bati se je, da zadene tudi mnogo kmetov, posestnikov. Ker se misli stari prihodninski davek povsod odpraviti, bi se tudi pri gruntnem davku morala odpisati tretjinska priklada, katera je pod imenom prihodninskega davka l. 1849 bila naložena. Pa to se ne bo zgodilo, ampak od 26⅔% bi se le 2⅓% odpisalo.

Državni proračun kaže v vsakem letu primankanje od 30 do 40 milj. gold., samo lani se je državni dolg pomnožil za 112 milj. gold. in pri vsem tem so se tudi državni dohodki zdatno povečali, pa vse nič ne pomaga, ker so zdaj državni stroški uže na 406 milj. gold. narastli. Kam gre toliko denarja? V prvi vrsti sta činž za državne dolgove in skupni stroški, potem pridejo stroški za notranjo upravo, za uradnike, katerim se je leta 1869 plača neprimerno povečala. Povsod preveč pisarije. Zlasti politični uradi v sedanji sestavi so odveč, ker tako župani in okrajni zastopi morajo največ njihovega dela, in to brezplačno opravljati. Silno stroškov je dalje za železnice, zdaj uže 26 milj. gold. na leto. Zidalo se je mnogo prav nepotrebnih le da so si podvzetniki, seveda vsi privrženči vladajoče stranke, svoje žepe polnili. Tedaj nikjer prave varčnosti. Slab izgled države so posnemali deželni zbori, okrajni zastopi in občine. Priklade so vsled tega uže tako naraščale, da znašajo še enkrat toliko, koliko direktni davki. Po tacem potu ne moremo naprej iti, če ne pridemo vsi na kant. Treba je da se ljudstvo bolj zaveda svojih postavnih pravic, političnih in narodnih, potem pa da jih trdno brani. Res da smo Slovani po volilnih redih silno prikrajšani, in

Listek.

O literaturnem jedinstvu narodov slavjanskega plemena.

(Iz Slavjanskega sbornika II)

(Konec.)

Drugo izjavo proti pravicam ruščine do naloge vseslavjanskega jezika izrekel je, ne vemo, koliko odkritosrčno, znani slavist, profesor Hattala*). On priznava, da je neogibno potrebno povzdigniti jedno izmed sedanjih slavjanskih narečij na stopinjo vseslavjanskega jezika, toda v zadregi je, ali vsaj dela, kakor bi bil v zadregi, katero izmed deseterih živih narečij slavjanskih da bi izbral. Ruski jezik zadostuje mnogim njegovim zahtevam, vendar se mu ne zdi dosti organično osnovan v primeri z hrvatsko-srbskim in slovaškim. Ne bomo

*) Pr. njegov spis: „O vseslavjanskem jeziku in pismu“. Osvěta, 1872 in 1873.

se spustili v obširno razmatranje, ali ima kaj podlage ta ugovor, namerjen proti ruskemu jeziku. Mogoče, da je nekaj nedoslednosti v sestavi ruskega literaturnega jezika, kot jezika tradicionalnega, ki v sebi hrani sled delavnosti mnogih rodov, in poleg tega naplavine raznih časov, kar je jedna njegovih prednostij pred jeziki, tako rekoč včerajšnjimi (kakor novosrbski in slovaški). Pa recimo, da je ta ugovor opravičen, da ruski jezik, kakor je zdaj razvit, ne zadostuje za nalogo vseslavjanskega jezika. Ali kdo pravi, da je ta jezik na veke neizpremenljiv? Kdo more pregraje postaviti njegovemu daljšemu razvitku? Ali v bodoče niso več mogoči možje, kakoršni so bili Karamzin, Puškin, Gogol? Ali ne napreduje zdaj etnografija in leksikologija? Ali ne nastopajo od vseh koncev Rusije zmirom novi in novi učenjaki in pisatelji, ki v njen literaturni jezik zmirom novo bogatstvo in raznobljče nanašajo? Mar li je naposled ta jezik

nedosežen plodnemu vplivu raznih slavjanskih narečij? Znano je, koliko je pridobil in obogatel poljski jezik s tem, da so v njem pisali možje ruskega izvora*), kakor n. pr.: Mickijevič, Slovacki, Zaleski, Goščinski, Malčevski, Gabrovski, Odyneć i. dr. Mnogo je tudi češčina imela koristi od Kolara, Šafařika i. dr. Nij dvomiti, da bode tudi ruščina mogla v sebe sprejeti in predelati v svojo kri in meso te elemente moči in krasote, katere bodo v njo nanosili daroviti slavjanski pisatelji narodnosti srbske, slovaške, poljske itd.

Ostane nam še povedati par besedij o praktičnej poti, po kateri bi mogel ruski jezik si priboriti mesto, katero mu gre med drugimi slavjanskimi jeziki. V resnici nij mogoče, da bi ne pritrdili v tem obziru Lj. Šturu in Danilevskemu**), katera to vpraša-

*) Ruse jih imenujemo po njih rojstnem mestu, ne po njih političnih načelih.

**) „Evropa i Rosija“. Spb., 1871, str. 456.

da skoraj v nobenem zboru večine ne moremo dobiti, pa saj tega se držimo, kar nam gre po postavi. Kjer nam je poslanca voliti, izberimo si neodvisnega narodnega moža, naj nam se še tako ponuja kak c. kr. okrajni glavar, ali kak širokoustni nemškutar. Člen 19. ustave nam daje popolno narodno ravnopravnost. Če pridemo tedaj v kakošni urad, treba samo one odločne besede, in mesto nerazumljive nemščine se mora pisati slovenski. Pravico do tega imamo v postavi in prepričan sem, da niti kak c. kr. uradnik niti notar ali odvetnik se ne bode branil slovenščine, ako jo stranka od njega zahteva. Kdor sam ne brani svoje pravice, ta se ne sme pritoževati, ako se mu krati.

Govornik preide potem na avstrijsko vnanjo politiko. Vsaka doba ima svoje ideje, katere težko a res pridejo do zmage, naj se jim še tako ustavljajo posamezni ljudje. V sedanjem veku je prešinila ideja narodnosti vse omikane narode. Zjedinila se je v malo letih Italija, potem Nemčija, in Rusija ravno tej ideji ima zahvaliti svoje velikanske vspehe. V našem cesarstvu so zjedinjeni oddelki največjih treh evropskih narodov, nemškega, slovanskega in romanskega, in zraven teh še magjarsko pleme. Narodne meje segajo na mnogo krajih jedna globoko v drugo narodnost, Čehi molé globoko mej Nemce, od katerih so od treh strani obdani, mi Slovenci se sicer neposrednje naslanjamo na ostale Jugoslovane, pa mejimo do Magjarov, Nemcev in Italijanov. Avstrija mora tedaj vsem narodom jednako pravična mati biti, potem ostane krepka država in narodi bodo zadovoljni in srečni. Poslednji čas je, da naši vladajoči možje izpoznavajo to nalogo, ako nečejo cesarstvo v največje nevarnosti pahniti. Kakor notranja, je tudi vnanja politika bila jako nesrečna, odkar so krmilo v rokah imeli poprej nemški liberalci in zdaj Magjari.

Mi avstrijski Slovani ne zahtevamo, da bi Avstrija, kakor slovanska Rusija, bila naravnost v boj šla za zatiranje Slovanov v Turčiji, ker vemo, da to bi ne bilo po volji Magjarom, niti mnogim Nemcem ne, ki so naši sodeželani. Tega pa smemo po vsej pravici zahtevati, da Avstrija ne dela proti osvobojenju turških Slovanov v prid Turkov. Ko bi Avstrija v ta namen svoj meč proti Rusiji potegnila, tedaj bi avstrijski Slovani, in to smo vsi slovanski poslanci v državnem zboru, svojo

pomoč odrekli, in Avstrija bi si s takim činom sama svoj grob kopala.

Govornik končno razločuje težko stanje slovenskih poslancev v deželnem in državnem zboru, kjer jih je le mala peščica proti ogromni večini nasprotnikov. A to jih ne ustrahuje, niti ne moti v njihovem delovanju. Vsak od nas lahko stopi z mirno vestjo pred narod, da je storil in se boril, kar je bilo v njegovej moči, za blagor domovine in naroda. Bodrilo in krepilo pa nas je prepričanje, da vsaka pravica mora končno zmagati, in da tudi mi Slovenci še bodemo gledali lepših in prijaznejših časov. Do tačas pa ostanemo stalni in složni, kakor dozdej in zmaga bo naša!

Ko je nehal g. dr. Vošnjak, so burni živio klici mu dokazali, da je govoril iz src vseh zbranih volilcev.

Potem vpraša g. predsednik, ali ima kedo volilcev kaj omeniti ali kakšno željo razodeti.

G. Širca E. iz Griž govori proti legaliziranju podpisov pri notarjih, kar strankam dosti stroškov naklada, pa bi se ravno tako lahko pri županih zgodilo. Dalje želi, naj bi se vlada opozorila, da davke le o tacem času pri kmetih izterja, kedar imajo uže zemljiščne pridelke spravljene, da jih lahko prodajo!

Dr. Vošnjak odgovarja, da je o obéh stvaréh se uže govorilo v deželnem in državnem zboru, vlada pa še ničesar nij storila.

Posestnik Pajk iz Vrba graja, da se reguliranje Savine slabo izvršuje in g. Širca še dostavlja, da se tu res denar v vodo meče, ker se ali slab material jemlje ali taki nasipi delajo, ki jih pri prvi povodnji voda spet podjeda.

G. dr. Jos. Sernec nasvetuje, naj se vsi možje, kateri imajo kako pritožbo, dogovore in on je rad pripravljen, njihove pritožbe spraviti na pravo mesto.

Posestnik Pavelšek se pritožuje, da morajo občine take siromake hraniti, ki so poprej imeli premoženje, pa vse zapravili. Vpraša, kako bi se dalo ravnati, da bi se temu v okom prišlo.

G. dr. Sernec navede dotične točke državnega zakonika, katere seveda občinam ne dajo pravico postopati proti zapravljevcem, pa zlahta jih lahko dene pod kuratelo.

Profesor Žolgar iz Celja omenja nekatere nepotrebne stroške pri pripravi kurzih za srednje šole v Gorici in Istri, kjer

se na leto mnogo tisoč goldinarjev izdaje, samo, da bi se nemščina učila. Dalje so nepotrebni stroški pri nadzornih oblastnijah ljudskih šol. Okrajni šolski svet naj bi obsegal cel politični okraj.

G. Širca dostavi željo, da bi se dolžnost, šolo obiskavati, omejila na šest let, mesto sedanjih osem.

Dr. Vošnjak tudi o vseh teh stvareh razločuje, da so se slovenski poslanci zmirom ravnali po njim znanim željam slovenskega ljudstva, da pa so pri glasovanju kakor navadno v manjšini ostali.

Ker se potem nikdo več ne oglasi, vzdigne se predsednik g. Žuža in v kratkem jedernatem govoru dokazuje, da je slabemu stanju kriv sedanji politični sistem s svojim krivičnim volilnem redom. Stan slovanskih poslancev, pravi na dalje, je silno težaven. Kaj jih more opraviti v štajerskem deželnem zboru 6 ali 8 proti 55 nemškim? Kaj na Dunaji peščica slovenskih poslancev. Plavati morajo proti deročej vodi in njihov glas ostane glas vpijočega v puščavi. Tem bolj jim moramo hvaležni biti, da so ostali neomahljivi, in če družega niso dosegli, so saj pozornost sveta obračali na naš maloštevilni narod in našo čast rešili. Zato v imenu vseh volilcev izrečem popolno zaupanje do naših slovenskih poslancev. Živio naš državni poslanec g. dr. Vošnjak in naš deželni poslanec g. dr. Dominkuš! (Gromoviti slava in živioklici od vseh volilcev.)

S tem je bil zbor končan. Kmetski volilci so se razšli, ostalo pa je še mnogo narodnjakov na vrtu g. Hausenbichlerja. Sledile so še razne napitnice, ubrani glasovi pevcev celjske čitalnice pa so razveseljevali še zbrano množico do pozne noči.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. junija.

Grof *Andrassy* je v avstrijske delegaciji 31. maja zopet izrekel svoje zaupanje, da se bodo na kongresu vsa vprašanja mej vsemi vlastmi razrešila, in da je najboljša nada da bodo naše monarhije interesi veljavo zadobili.

Bismarkov organ „Nord. Allg. Ztg.“ ima zopet oficijozen dopis iz *Dunaja*, kateri nasvetuje, naj se orijentalno vprašanje tako reši, da stopijo Rumunija, povečana Črna gora, povečana Srbija, Bosna, Albanija, Makedonija v zvezo z Avstrijo v neko zvezno veliko državo, podobno Nemčiji, tako, da bi bila na pr. Srbija v isto takej razmeri z

nje v tesno zvezo stavita z napredujočimi političnimi dogodki, misleč, da je vnanje zjedinjenje Slavjanov lažje in zato hitreje dosežno, nego zjedinjenje notranje, duševno, katero se more še le vsled prvega razviti. Ne Aristotel, ampak Aleksander Macedonski je raznesel grški jezik po Aziji in Afriki; ne Virgil, ampak Julij Caesar je utrdil latinski jezik v Galiji; Habsburgi in Hohenzollerer so si v novejši dobi mnogo zaslug pridobili za razširjenje Lutrovega jezika mej Nemci.

Ali z druge strani nij moči tajiti, da literatura tudi brez vladarstvene sile predstavlja tako duševno moč, katera se ne ustavlja pred političnimi mejami, in si sama pot dela ne le mej sorodne, ampak tudi mej tuje narodnosti. Uže zdaj so Puškin, Lermontov, Gogol, Turgenjev, Tolstoj ruskemu jeziku priborili dostop v take kote slavjanskega sveta, v katerih še nikdar niso videli ni ruske puške ni ruskega topa.

Po tem takem morajo naši veliki pisatelji naši prvi pioniri biti pri tem mirnem, duševnem približevanju in mejsobojnem zjedinjevanju vseh slavjanskih narodnostij. Ostalo se bode izvršilo po sili dogodkov, ki je enako oblastna nad vsemi narodi.

Preglejmo tedaj pglavitne točke svojega razpravljanja:

1. Prva apostola ideje o literarnem jedinstvu narodov slavjanskega plemena sta bila slavjanska blagovestnika Ciril in Metodij.

2. Uresničena je bila ta njiju ideja po osnovi in razširjanju enega občnega jezika mej vsemi Slavjani.

3. Ruski jezik je neposredni naslednik tradicij in pravic prvega vseslavjanskega jezika.

4. Narodnosti in narečja, ki so se odločile od vseslavjanskega literarnega jezika, padla so v razdrobljenje, vedno rastoče, in v brezmožnost v resnici breznačno.

5. Vprašanje vseslavjanskega literarnega

jedinstva je vprašanje moči za ruski jezik, za vsa ostala narečja in narodnosti slavjanske pa vprašanje bitja ali nebitja.

6. Pri vseh slavjanskih plemenih in v vseh časih je bilo hrepenenje po literarnem zjedinjenju s sorodniki in sosedi, pa nij svojega cilja doseglo, ker so bila središča preslaba.

7. Misel Kolarova o čveterih literarnih središčih se je pokazala nemogočo in neizvedljivo sanjarijo.

8. Isto tako brez vspeha so ostali otročji poskusi umetno sestaviti vseslavjanski jezik.

9. Vrniti se k misli o sprejetju enega izmej živih slavjanskih jezikov za vseslavjanskega, sprožil je prvi Jungman, imajoč na misli pri tem ruski jezik.

10. Štur je v teoriji vsestransko rešil to vprašanje, jasno določivši nalogo ruskega jezika mej slavjanskimi narečji.

11. Muenje Palackega in drugih, da ne morejo poleg občeliterarnega jezika krajna

Avstro-Ogersko, kakor je zdaj Saksonska k Pruskej ali Nemčiji. — Mi ne verjamemo, da bi se to dalo doseči, da si bi nam avstrijskim Slovanom ne bilo na škodo.

Vnanje države.

Spredaj na čelu lista stoječa dva telegrama poročata tudi denes jako miru obetajoče.

V **Rusiji** se prostovoljni doneski za ustanovljenje narodne flote lovskih ladij ali „krejzerjev“ za bodočo vojno z Angleži pridno zbirajo. Iz vseh gubernij in okrajnih mest se oznanjujejo velike supskripcije. Povsod se narejajo koncerti, zabave in predavanja na korist fonda za take kaperske ladije.

Iz **Carigradu** se 30. maja javlja, da se bode precej po sklepu prediskave o upor pred čeragansko palačo posebno sodništvo sestavilo, ki bode upornike sodilo. Poveljništvo onih vojaških oddeljenj, ki se pri Mitrovici zbirajo, dobil bode Nafis paša. — Novi vojni minister Mahmud Damat paša šel je včeraj v San Štefano, kjer bode z generalom Totlebnom o demarkacijskej črti posvetoval se.

Dopisi.

S Koroškega 31. maja. [Izv. dop.] V Beljaku, v mestu za Celovcem največjem na Koroškem, se bode osnovala slovenska čitalnica. Vrlo! Veseli nas, da i Beljaški Slovenci hočejo pokazati, da Slovenci hočemo ostati, ostati to, kar smo. Gospodje renegatje Dežmani, glejte: to Slavjanstvo „e pur si muove“. — Ideja naša je močna! Tudi če nas zatirajo tu in tam, če zamaše tu in tam luknje, po katerih bi narodni duh svobodneje dihal, nič ne pomaga, mi se vendar povsod množimo, zlasti mlajši narastaj naš je naroden in bode ostal. Koroška ima silno veliko germaniziranja pretrpeti, šole so nemške, učitelji so Nemci, — ali Slovenci ostanejo Slovenci, ponemčenje vendar ne nadaljuje. Da pa ne bode ni dalje, delajmo mu jezove z vzbujevanjem naroda, z društvi, časniki in knjigami!

Iz Gradca 29. maja. [Izviren dop.] Kakor se je uže v vašem listu poročalo, umrl nam je minoli teden nagle smrti g. drd. med. J. Hafner. V petek zarano so našli truplo na trati pred elizabetsko šolo, ter so je pripeljali v občno bolnišnico. O póludne znali so uže tudi prijatelji ranjkega žalostno novico, ter so preskrbeli vse potrebno pri policiji in zarad pogreba. V soboto zvečer je imelo društvo slovenskih dijakov „Triglav“ zarad tega svoje navadno zborovanje. Pri tej priložnosti so skazali gg. društveniki in mnogobrojni go-

narečja obstati, ovrženo je z vsemi analogijami sedanosti in preteklosti.

12. Ruskega jezika še čaka ogromno razvitje na podlagi domačega in drugoslavjanskega gradiva.

13. Misel apostolov slavjanstva, da je mogoče in potrebno literaturno zjedinenje Slavjanov, je popolnem opravičena po njih zgodovini; ona je združena z najsjajnejšimi nadami slavjanske bodočnosti.*)

Budilovič.

*) V ruski literaturi je nekoliko spisov in izjav, ki se tičejo vprašanja o vseslavjanskem literaturnem jeziku, na pr. Hilferdinga, Lamanskega, Danilevskega, N. Popova, Makuševa in drugih. Pa namenoma so nijsmo nikjer nanje sklicevali, prizadevaje si, v zgodovini in življenji zapadnih Slavjanov samih pokazati razne stopnje razvitja te ideje, katera od njih več žrtev zahteva, torej tudi pri njih več težav premagati mora. Misliti pa, da bi Rusi tej ideji nasprotovali, bi bilo toliko, kakor dvomiti ne o njih rodoljubij, ampak prosto o njih nepristranosti ali zgodovinskem njih razumu.

stje bivšemu udu zadnjo čast s tem, da so po kratkih besedah predsednikovih, s katerimi je proslavil umrlega kot vestnega društvenika, zvestega in ljubeznjivega prijatelja, in iskrenega narodnjaka, v znamenje velike žalosti vstali, rekoč: lehka mu zemljica, dolg mu prijateljsk spomin! — V nedeljo o polu šestih je bil sprevod. Tega se je udeležilo veliko število dijakov — Slovanov in Nemcev. Tudi druge gospode — gospodov in gospej — bilo se je precejšnje število zbralo. Društvo „Triglav“ udeležilo se je „in corpore“ sprevoda, ter je položilo na rakev lep venec sè slovenskimi trakovi. Drugi venec poklonili so umrlemu pojedini prijatelji in znanci. Da so tudi pevci sodelovali, se razume. Zapeli so mu pred sprevodom in na grobu. Bratje Čehi so pomagali prav po prijateljsko.

Domače stvari.

— (V Litiji) bode okrajna učiteljska skupščina 5. junija. Razen navadnih obravnjav na dnevnem redu 1. Občevanje učiteljevo, koliko to šoli hasne ali škoduje? 2. Koliko se ima zgoditi na 2 in 3razrednih šolah za nemški jezik in kako. 3. O šolskej disciplini. Kako naj se rabi? Ali so disciplinarne zapovedi pripravne? Kakošne? 4. Kako se obravnava geometrijsko oblikoslovje? 5. Petje v šoli, kako naj se goji, da bode izobraževalo čutstvo za lepoto i. t. d. 6. S kakošnim poučnim naukom se ima zvezati nauk o gospodinjstvu. Kakošni glavni pojmovi o tem se imajo dekletom posebno vtisniti.

— (Iz kranjskega deželnega odbora.) Dne 25. maja je v okrajni šolski svet Radoveljski deželni odbor izvolil župnika gosp. Janeza Ažmana iz Dovjega, — pritrđil predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta, da še Jože Zajec v učiteljskej službi na jednorazrednej ljudskej šoli v Krašnji definitivno potrdi, in da se trirazredna šola v Starem trgu pri Loži razširi v štirirazredno s 400 gl. plače za 4. učitelja. — Na slavno ministerstvo kmetijstva se je deželni odbor s prošnjo obrnil za državno podporo k stroškom za vino in sadjerejsko šolo na Slapu, za podučevanje v kmetijstvu in za nagrado potnega podučevanja v kmetijstvu; ob enem je deželni odbor povdarjal potrebo, da se napravi za Kranjsko nižja kmetijska in gozdarska šola, — osnuje stalna služba potnega učitelja za kmetijstvo, in da bi se ljubljanska preparandija glede na teoretično in praktično podučevanje v kmetijstvu predruđačila. — Izprazneno službo sekundarija v tukajšnje deželnej bolnici je deželni odbor podelil dr. Francu Zupancu. — Deželnej vladi se je poročalo, da je železi deželne postave za vpeljanje plemenskih bikov v občinah po načrtu kmetijske družbe.

— (Odsek, ki sestavlja učno pot) za izpeljavo učnih črtežev, vsled ministerskega ukaza dne 5. aprila leta 1878 št. 5316, je imel 18. p. m. svojo prvo sejo. Pod predsedstvom dež. nadzornika gosp. Pirkerja je v njem 6 okrajnih nadzornikov in 6 drugih strokovnjakov. Za jezikoslovje sestavljajo učno pot gg.: ravnatelj Hrovat, prof. Žakelj, okrajni nadzornik Wisiak, nadučitelj Praprotnik in učitelj Stegnar; za številenje gg. okrajna nadzornika Eppih in Zima, za petje učitelj godbe g. Nedved; za telovadbo učitelj telovadbe g. Schmidt; za zemljepisje in zgodovino okrajni nadzornik g. pl. Gariboldi, za prirodoslovje okrajni nadzornik g. Linhart. Ta odsek se bo posvetoval tudi o prihodnje deželnej

skupščini, kedaj in kje ima biti, koliko časa trajati, kaj pride vse na vrsto? O tem bode tudi nasvete stavil c. k. dež. šol. svetu. Mislijo na 9. septembra.

— (Ljubljanski škof dr. Janez Pogačar) se je v petek popoldne odpeljal na birmovanje v Lašče in Ribnico.

— (Katoliška družba) za Kranjsko bo imela v pondeljek (3. junija) ob 5. zjutraj na Rožniku sv. mašo, ki se bo darovala za vse žive in mrtve družbenike.

— (Veterani) so imeli tu v mestnej dvorani predvčeranjem svoj občni zbor svojega društva. G. Mihalič je bil zopet za predsednika izvoljen, za namestnika in blagajničarja J. Goljaš, za tajnika Gruber in Kumar, za računovodjo Kolaržik, a v odbor: Čik, A. Hočvar, Mlinar, Zupančič, Klobas, Schaffenrath, Fritsch, Schmalhart, Brosch, Roth, Piller, Vokalič, Šparovec, Horvat, Dobrin, Quas in Erzin.

— (Beloglavi jastreb ali mršnjak) bil je v Velikih Laščah 28. t. m. ustreljen od lovca Jarneja Modca, in vladnik lova, župnik Frelig ga je — kakor „Sl.“ poroča — v dar poslal tukajšnjemu muzeju. Tehtal je 16 funtov, širok pa je z razpetimi perutami 9 črevljev. Beloglavi jastreb v naših krajih nikjer ne prebiva, ker ne najde dosti hrane, pač pa se uže nahaja na Hrvatskem in doljnem Slavonskem, zlasti pa na Turškem.

— (Dr. Eržen), okrajni zdravnik litijski, je prestavljen v Postojno; dr. Razpet pa pride od ondot v Litijo. Postojna je boljše mesto nego Litija.

— (Kače.) Iz Železnikov se piše „U. Tovarišu“: „V kakošno nevarnost pridejo otroci včasih celo tam, kjer bi nihče za njih kake nesreče ne pričakoval, videlo se je v našem trgu oni ponedeljek (13. t. m.). Ta dan namreč sta bila 4letni sinček in 2letna deklica tukajšnjega hišnika Š. Št. zjutraj okolo 8. ure pred vežnim pragom. Kar fantek začne kličati: „Oče! teta! riba, riba!“ Ta smešni klic (kako bi namreč prišla riba od precej oddaljene reke Sore) stori očeta radovednega, da stopi pred hišo pa, oj groza! kaj vidi! Mej bosonogim fantkom in mej deklico s tankimi čreveljčki obuto, zvičaj se je srednje-velik pisán gad, in mala punčika stegala je v svojej priprostosti ravno ročice po njem, da bi ga ulovila. Lehko si mislite, kakov strah je prešinil očeta pri tem prizoru; orno je otel otročiča nevarnosti, in zatem gada ubil. Sploh je te golazni letos prav veliko tukaj okolo nas, in na sv. Florijana dan upičil je gad neko žensko iz bližnjega Podlonka, ko je šla odtod iz cerkve, v nogu tako hudo, da so se bali, da bode morala zarad te rane umreti.“

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

(Došel po končanem uredovanji.)

Dunaj 1. junija. Vladni predlogi o nagodbi so bili s 156 glasi proti 123 glasom sprejeti, kakor je bilo naprej videti.

Razne vesti.

* (Velika nesreča na morji.) Iz Londona telegrafirajo 31. maja: Pri Folkestone sti dve veliki nemški oklopni ladiji strčili se, jedna v drugo zaletevši se, in sicer oklopnica „Grosser Kurfürst“ in „König Wilhelm“. Prva ladija je utonila, druga je hudo poškodovana. 300 mož je potopilo se, 200 so jih rešili iz vode.

* (Strela udarila) je 21. t. m. v dvornega sodca kneza Thurn Taxisa, ko se je ravno mimo Torontala v mesto peljal, da je ostal

takoj mrtev; voznika je tudi strela teško poškodovala, sina dvornega sodca pa je zagnala pet sežnjevalč iz voza, a ga ne poško dovala.

* (Romantično.) Majaški list „Egyertetes“ pripoveduje: Sedemnajstletna deklica Irma P. v Pešti zaljubila se je v gledališki igralca Aleksija Solymosyja. Pisala mu je mnogo pisem, v katerih je opisavala in slikala svojo strast. Solymosy pa se nij brigal za pisma in — Irma P. zblazni ali obnori zavoljo tega. Domišlja si, da je soproga onega igralca. Dali so jo v norišnico, Solymosyju pa so uradno naznanili, kaj se je zgodilo. Minoli petek gre on na prošnjo zdravnika deklico obiskat, a komaj ga ta zagleda in izpozna, takoj skoči s krikom v kot sobe. Na lepo prigovarjanje gledališnega igralca in njegovo vprašanje, zakaj da se plaka, odgovori mu blazna: „Zato ker me ne ljubite“. Solymosy jej zagotavlja, da jo bode vsaki dan obiskal, in deklica se je baje potolažila in se ozdravljenju približala.

S c. kr. av. privilegijem in kr. pruskim minister-skim potrdilom.

Dr. Borchardt-ovo aromatično (dišeče) milo (zajtra) z zelisc, za oiepsanje in popravo kože in skušeno zoper vsakake nesnage na koži; v zapečatenih izvornih zavitkih po 42 kr.

Dr. Suin de Boutemard-ovo dišeča pasta za zobe, najspisnejši in najzanesljivejši pripomoček za ohranjanje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 85 kr.

Dr. Hartung-ovo olje s kitajske skorje za varovanje in oiepsanje las; v zapečatenih in v steklu štempljanih steklenicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jev dišeči kronini duh, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepeča in budi živelj; v izvornih steklenicah po 1 gld. 25 kr. in 75 kr.

Prof. dr. Linde-va rastlinska pomada v štanjskah, povisa svit in voljnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvornih kosovih po 50 kr.

Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajoci in ohranjuoci moči za voljnost in meh-kost kože; v zavitkih po 35 kr.

Dr. Béringuier-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črno, rujavo in rumenkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gld.

Dr. Hartung-ova zeljsčna pomada za oživljenje in zbujenje rasti las; v zapečatenih in v steklu štempljanih posodicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jevo olje iz zemljisčnih korenin za okrepnanje in ohranjanje las in brade; steklenica 1 gld.

Dr. Koch-ovi bonboni iz zeljše, znan in sku-sen domač pripomoček za prehlad, hripavost, zabasanost, hripavo grlo itd.; v izvornih škat-ljicah po 70 in 85 kr.

Bratov Ledarjevo balsamično milo iz olja ze-meljskih orehov, prijeten pripomoček pri umi-vanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 25 kr., paket (4 kosovi) 80 kr.

Pravi ti po pripoznani solidnosti in priprav-nosti tudi v naših krajih uže priljubljeni pri-pomočki se dobivajo:

v Ljubljani pri Franc Terčeku in lekarju Biršiču in bratih Krisper; v Zagrebu pri lekarjih: J. J. Cejbe in Zg. Mittlbach in Flor. Kiralovicu; v Celju pri Kr. Krisperju; v Reki pri drogljeru Nikolu Pavačiču; v Gorici pri lekarju A. Franzoniju; v Celovcu pri lekarjih: Ant. Beinitzu, Kraimerju in Kellerju; v Kranju pri Rajmund Krisperju; v Trstu pri lekarjih: J. Seravallo, K. Zanettiju, P. Prendini, Fr. Ve-dovattu; v Beljaku pri Matevžu Fürstu; v Varaždinu pri lekarjih: A. Hochsingerju in A. Halterju; v Zadru pri parfum. N. Androviču.

Svarilo.

Svarimo pred ponarejanji, osobito pred dr. Suina de Boutemardovo dišečo zobno pasto in pred dr. Borchardtovim aromatičnim zeljšnim milom z imenom dr. Borchardta „sin“.

Mnoge ponarejalce in prodajalce je sodnija uže obsodila, da so morali plačati precejšnje globe v denarji.

Raymond & Co.,

c. k. priv. last. tovarn hygealističnih cosm. stvarij v Berlinu. (118—4)

Tujci.

1. junija:

Evropa: Bocolari iz Kamnika. — Borst iz Pariza.

Pri Stonu: pl. Steinbüchel iz Trsta. — Weber iz Dunaja.

Pri Maltéi: Wenzel iz Dunaja. — Oven iz Radovljice. — Katz, Woraček, Blau, Presburger, Kohn, Rausel iz Dunaja.

Dunajska borza 1. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	85 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	50
Zlata renta	73	85
1860 drž. posojilo	114	50
Akcije narodne banke	810	—
Kreditne akcije	230	50
London	118	65
Napol.	9	48 1/2
C. kr. cekini	5	60
Srebro	108	40
Državne marke	58	50

Tržne cene

v Ljubljani 1. junija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 6 gld. 01 kr.; — jedmen 5 gld. 20 kr.; — oves 3 gld. 41 kr.; — ajda 5 gld. 69 kr.; — pros 6 gld. 01 kr. — koruza 6 gld. 20 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 52 kr.; — fižol hektoliter 10 gld. 50 kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povožen — gl. 75 kr. — jajce po 1 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 68 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 73 kr. — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gold. — kr.; — mehka 4 gld. — kr.

V farnej vasi Žir,

okraj Idrija, se daje v najem kréma z veliko štalo in vrtom, na prijetnim in za vsako kupčijo vrlo ugodnem mestu.

Natančnejši pogoji se izvedo pri gospej Mariji Kopče v Idriji. (172—3)

Prostovoljna prodaja.

Dne 11. junija t. l. se bode prodalo v Spodnji Zadobrovi prej Mehličevo posestvo šte. 12. — Kupni pogoji se izvedo na dan licitacije na mestu. (119—2)

Karel S. Till

trgoestvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za morjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdejujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—12)

Elegantna spomladanska obleka 18 gold.

Praktična spomladanska zgornja suknja 12 gold.

Trdne spomladanske hlače 5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižji ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje za gospode in gospe priporoča

M. Neumann, krojaški mojster,

v Ljubljani, slonove ulice šte. 11, v Lukmanovej hiši.

Vnanje naročbe se proti povzetju urno izvrše in nepristojno brez ugovora nazaj vzame. (111—16)

Peštansko zavarovalno društvo.

Trinajsti račun Peštanske zavarovalne družbe za leto 1877 kaže:

Dohodka 4,032,351 gld. 39 kr.

Izdatka 3,895,448 " 96 "

Čisti dohodek za l. 1877 je 136,902 gld. 43 kr.

Od čistega dohodka se je izplačalo 90 tisoč goldinarjev kot obresti (dividende) na delnice (akcije) po 9 gld. od delnice, to je: 9 od sto; ostali znesek pa se je prideljal zakladom, in deloma oddal kot nagrada uradnikom vodstva (direkcije).

Od leta 1865 do 1877 je plačalo Peštansko društvo za škode ogromno svoto 18,090,019 gld. 25 kr.

Društvo izvršuje zavarovalna opravila po 31 glavnih in 3742 drugih opravnikih.

Poroštva daje društvo, prištevši letni dohodek, 10,000,000 gld. To uljudno naznanja, ter se priporoča za častita naročila zoper ogenj za poslopja, pridelke, mobilare in vsakovrstno premakljivo imetje in na življenje.

Franc Drenik,

glavni opravnik za Kranjsko in spodnje Štajersko.

Pisarna je v Ljubljani, kongresni trg, nasproti nunske cerkve v II. nadstropji. (175—1)

Izvrstno vizeljsko vino!

Gostilnica „zur Stadt München“ („pri Lozarji“)

na št. Jakobskem trgu.

Usojam si p. n. občinstvu naznanjati, da sem z današnjim dnevom uže od nekdaj dobro znano gostilnico „pri Lozarji“ prevzel.

Vabim sl. občinstvo, da me prav obilno obiskuje, in zagotavljam, da bodem ustregel z izvrstnim vizeljskim vinom in menseskim marcnim pivom, liter po 22 kr., kakor tudi z okusnimi jedili, posebno opozorjem na to, da se bode dobivala pri meni pečenka iz ražnja. — Teran, liter po 56 kr.

Vsaki dan krški raki, vsaki petek fine ribe. Z odličnim spoštovanjem

Janez Kosar, gostilničar.

(173—2)

Izvrstno mengesko marcno pivo!

Adolf Eberl, zaloga olinatih barv, lakov in firnežev, v Ljubljani, na Marijinem trgu, poleg frančiškanskega mosta. (152—8)

Šest let star, 10 avstr. voder, prodaja skupaj ali pa posamezno po 26 gold. voder Michael Durbič, v Rakovici, P. Samobor. (170—3)

Silovec,

Pecenka iz ražnja!

Ribe in rake!